

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań,

ZN-II.9532.4.2018.1

Pani
Zuzanna Puchalska
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
ul. Sienkiewicza 26
63-600 Kępno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 511) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), po przeprowadzeniu kontroli problemowej w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kępnie w dniach od 8 marca 2018 r. do 11 maja 2018 r. przez zespół kontrolujący w składzie: Bartosz Kamiński – Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu, kierownik kontroli, Dorota Michalska – inspektor wojewódzki, Honorata Lewandowska – inspektor wojewódzki, Stanisław Jarmuda – członek Wojewódzkiego Zespołu, lekarz, Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu, doradca zawodowy oraz Elżbieta Ryżek – członek Wojewódzkiego Zespołu, pedagog, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 01.03.2018 r. nr KN-II.0030.63.2018.1, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kępnie nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1110, z późn. zm.).

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

W trakcie kontroli zweryfikowano 50 losowo wybranych akt sprawy.

Przewodnicząca Powiatowego Zespołu zgodnie z przepisem § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyznaczała skład orzekający, w tym lekarza – przewodniczącego składu.

Zgodnie z przepisem § 33 pkt 2 ww. rozporządzenia dokonano wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej. Lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji określał specjalność przewodniczącego składu orzekającego.

Wyznaczenie przez Przewodniczącą Powiatowego Zespołu lekarza do przeprowadzenia wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej nie następuje w formie pisemnej, co wprawdzie nie stanowi naruszenia przepisów procedury orzeczniczej, jednakże dla celów dowodowych uniemożliwia weryfikację czynności wyznaczenia.

We wszystkich kontrolowanych sprawach dot. wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności ustalenia dotyczącego obowiązkowego stawienia strony na posiedzeniu składu orzekającego dokonywał lekarz wyznaczony do przeprowadzenia wstępnej weryfikacji złożonej dokumentacji, co stanowi naruszenie § 8 ust. 4 ww. rozporządzenia gdyż zgodnie z powyższym przepisem takiego ustalenia dokonuje lekarz – przewodniczący składu orzekającego.

Powiatowy Zespół zgodnie z przepisem § 7 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zawiadamiał stronę o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. Zawiadomienia zawierają pouczenie zgodne z przepisem § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia, który nakłada na stronę obowiązek usprawiedliwienia swojej nieobecności w ciągu 14 dni od daty posiedzenia składu orzekającego pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.

Wszystkie sprawy były załatwiane terminowo, zgodnie z przepisem art. 35 i art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.). W przypadku nie załatwienia sprawy w terminie Powiatowy Zespół, zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 ww. rozporządzenia zawiadomił stronę o niezałatwieniu sprawy w terminie i wyznaczał nowy termin do jej załatwienia. Jednak w zawiadomieniu o niezałatwieniu sprawy w terminie i wyznaczeniu nowego terminu do jej załatwienia jako przyczynę niezałatwienia sprawy w terminie nie właściwie wskazano „dużą ilość wpływających wniosków”, gdyż powody organizacyjne nie mogą być okolicznością usprawiedliwiającą beczynność organu.

Analiza 9 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że w 2 sprawach ustalenia zawarte w ocenie nie obrazują funkcjonowania osoby w sposób pozwalający na zaliczenie jej do określonego stopnia niepełnosprawności. W 1 sprawie w ramach samokontroli została zmieniona decyzja orzecznicza, z oceny nie wynikają jednak przesłanki do wydania orzeczenia w ramach samokontroli (obie oceny są identyczne w treści za wyjątkiem zakwalifikowania do różnych stopni niepełnosprawności).

Kontrola 15 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że część ocen jest niespójna. Oceny nie zawierały zakresu ograniczeń, który uzasadniał podjętą przez pracownika socjalnego decyzję orzeczniczą. W uzasadnieniu oceny brak było wskazania udokumentowanych ograniczeń funkcjonalnych odpowiadających ustaleniu odpowiedniego stopnia niepełnosprawności.

Analiza 13 ocen sporządzonych przez pedagoga wykazała, że żadnej z kontrolowanych ocen nie można uznać za sporządzoną prawidłowo. Oceny nie były poparte wnikliwością i rzetelnym opisem przebiegu rozwoju dziecka, jego aktualnych problemów zdrowotnych i występujących deficytów. W dwóch przypadkach dzieci orzeczonych jako niepełnosprawne z punktem 7 i 8 w orzeczeniu osiągnięty poziom samodzielności dziecka w życiu codziennym był rozbieżny ze wskazaniem jego całkowitej zależności od opiekuna w punkcie X i XII oceny – konieczność sprawowania opieki i sprecyzowania konkretnych czynności determinujących zależność od opiekuna. W pozostałych ocenach zaliczających dzieci do osób niepełnosprawnych punkt XIII oceny dotyczący udzielania dziecku pomocy nie wskazywał, że rodzaj schorzenia, wiek dziecka i brak ograniczeń wykazanych w poszczególnych punktach oceny uzasadniał określenie konieczności pomocy dziecku w tym zakresie. Zapisy były ogólnikowe, bez wyszczególnienia konkretnych czynności determinujących konieczność pomocy. Punkt XIV oceny dotyczący wsparcia opiekuna w leczeniu, rehabilitacji i edukacji budzi zastrzeżenia. We wszystkich ocenach traktowany jest pobieżnie, bez szczegółowego

podania u jakich lekarzy specjalistów dziecko jest leczone, jakie zabiegi rehabilitacyjno-lecznicze są stosowane i w jakim zakresie opiekun uczestniczy w procesie edukacyjnym dziecka. Zdawkowe określenia nie wnoszą istotnych informacji niezbędnych do podjęcia rozstrzygnięcia orzeczniczego. W punkcie XVI oceny dotyczącym informacji uzupełniających do oceny oraz z posiedzenia zespołu w ocenach nie było żadnych zapisów. Uzasadnienia ocen pedagogicznych w żadnym podjętym rozstrzygnięciu orzeczniczym nie były właściwe. Sformułowanie „Z uwagi na istniejącą jednostkę chorobową zaliczam” jest niepoprawne. Pedagog zalicza stosownie do ograniczeń wynikających ze schorzenia i konieczności sprawowania opieki i udzielania pomocy a nie „jednostki chorobowej”. Podobnie używanie określeń „osób drugich lub trzecich” w przypadku orzekania dzieci są niewłaściwe. W orzecznictwie występuje bowiem odniesienie do opiekuna dziecka. Uzasadnienia są niewystarczające, nie wskazują na fakty uznane za istotne w sprawie i udowodnione. Cechuje je szablonowa treść i powtarzalność.

Kontrola 15 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego wykazała, że część ocen jest niekompletna i nieczytelna. W 1 sprawie zaliczenie przez doradcę zawodowego do znacznego oraz w 1 sprawie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie znajduje uzasadnienia w sporządzonej ocenie. Nie podano konkretnych faktów i przesłanek kwalifikujących osobę do określonego stopnia niepełnosprawności.

Analiza merytoryczna 50 ocen sporządzonych przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wykazała, że w 7 sprawach opis badania podmiotowego był niewystarczający, w 10 sprawach opis badania przedmiotowego był niewystarczający. W 37 sprawach opis zakresu i rodzaju ograniczeń występujących u osoby orzekanej był niewystarczający a w 11 sprawach przyznając wskazanie do uzyskania karty parkingowej ocena nie zawierała opisu wskazującego na znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się osoby orzekanej.

Ponadto, w 28 sprawach uzasadnienie oceny stanu zdrowia osoby orzekanej było niewystarczające.

W przypadku 1 sprawy kwalifikując do stopnia niepełnosprawności i ustalając jako jeden z symboli przyczyny niepełnosprawności symbol 02-P, w ocenie lekarz przewodniczący składu orzekającego nie określił stopnia nasilenia zaburzeń psychicznych w odniesieniu do kryteriów określonych w § 32 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W przypadku 9 spraw ocena stanu zdrowia nie zawierała opisu wskazującego na konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, mimo że w orzeczeniu został przyznany pkt. 7 wskazań.

W przypadku 2 spraw ustalając symbol przyczyny niepełnosprawności 04-O, w ocenie lekarza przewodniczącego składu orzekającego brak jest określenia kryteriów zawartych w § 32 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Ponadto, orzeczenia zawierają wszystkie elementy dotyczące struktury prawnej określonej w § 13 ust. 1 i ust 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego.

W 4 sprawach orzeczenia o niepełnosprawności zostały podpisane bez wskazania imienia i nazwiska oraz specjalności członka składu orzekającego, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z § 13 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, gdyż decyzja (orzeczenie) powinna zawierać podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego (odpowiednio specjalności) osoby upoważnionej do wydania decyzji (orzeczenia).

We wszystkich sprawach poprawnie, zgodnie z przepisem § 13 ust. 5 ww. rozporządzenia, orzeczenia były doręczane nie później niż w terminie 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego w sprawie wydania orzeczenia.

W związku z powyższymi ustaleniami, przekazuję następujące zalecenia pokontrolne:

1. Przyczynę niezafatwienia sprawy w terminie określać z uwzględnieniem faktu, że powody organizacyjne nie mogą być okolicznością usprawiedliwiającą beczynność organu.
2. Dokumentować w formie pisemnej w aktach sprawy czynność wyznaczenia przez Przewodniczącą Powiatowego Zespołu lekarza do przeprowadzenia wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej.
3. Dołożyć staranności w wypełnianiu oceny funkcjonowania społecznego, tak by zawierała zakres ograniczeń, który miał decydujący wpływ na podjętą przez pracownika socjalnego decyzję orzecniczą. W uzasadnieniu ocen należy wskazać ograniczenia funkcjonalne, udokumentowane w ocenie, pozwalające na wskazanie przesłanek kwalifikujących do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności.
4. Oceny psychologiczne sporządzać w sposób wyczerpujący i spójny, kwalifikując osoby do stopni niepełnosprawności zgodnie z przesłankami ustawowymi.
5. Oceny pedagogiczne sporządzać w sposób rzetelny, spójny i wnikliwy z uwzględnieniem faktów uznanych za istotne w sprawie oraz wykorzystywania w pełni dostępnych źródeł informacji. Zwrócić uwagę na indywidualne podejście do każdego orzekanego dziecka, unikając powtarzających się twierdzeń.
6. Zaleca się pedagogom ponowną analizę opracowania „Kryteria kwalifikowania do niepełnosprawności, a rola i zadania pedagoga w procesie orzecznictwa” wydanego w 2015 roku przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
7. W treści uzasadnienia oceny pedagogicznej wskazywać fakty uznane za istotne w sprawie i udowodnione, które potwierdzają słuszność podjętej decyzji.
8. Zobowiązuje XXX do odbycia szkolenia uzupełniającego w Wojewódzkim Zespole Orzekania o Niepełnosprawności.
9. Oceny zawodowe sporządzać w sposób kompletny, czytelny, spójny i logiczny.
10. Oceny stanu zdrowia sporządzane przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wypełniać w sposób czytelny i pełny w każdym jej punkcie, a w szczególności poprawnie dokumentować stan zdrowia osoby orzekanej w zakresie opisu badania podmiotowego i przedmiotowego, opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej oraz wynikającego ze schorzeń opisu naruszenia sprawności organizmu osoby orzekanej. W przypadku ustalenia wskazania do uzyskania karty parkingowej – w ocenie zamieszczać opis wskazujący na znacznie ograniczone możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej. W przypadku ustalenia pkt. 7 wskazań – zamieszczać opis wskazujący na konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W każdym przypadku w ocenie stanu zdrowia – zamieszczać merytoryczne uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia, zawierające w szczególności wskazanie faktów uznanych w sprawie za istotne i udowodnione.
11. Symbole przyczyny niepełnosprawności ustalać zgodnie z kryteriami określonymi w § 32 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
12. Kwalifikować do określonego stopnia niepełnosprawności zgodnie z ustawowymi kryteriami określonymi w art. 4 ust. 1, 2, 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i

społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zgodnie z § 29, § 30, § 31 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

13. Ustalenia dotyczącego obowiązkowego stawiennictwa strony na posiedzeniu składu orzekającego zgodnie z § 8 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1110 ze zm.) powinien dokonywać lekarz – przewodniczący składu orzekającego a nie lekarz wyznaczony do przeprowadzenia wstępnej weryfikacji złożonej dokumentacji.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia przez kierownika jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.